

Акредитационо тело Србије

Улога контролисања и сертификације у техничким прописима

Љубица Живанић, АТС

Транспоноване директиве ЕУ у национално законодавство

- Правилник о безбедности машина (Службени гласник РС бр. 13/10)- 2006/42/ЕС
- Правилник о електромагнетској компатибилности (Службени гласник РС бр. 13/10)- 2004/108/ЕС
- Правилник о електричној опреми намењеној за употребу у оквиру одређених граница напона (Службени гласник РС бр. 13/10)- 2006/95/ЕС
- Правилник о безбедности лифтова (Службени гласник РС бр. 101/10)- 95/16/ЕС

- **Оцењивања усаглашености у складу са модулима** заснива се било на интервенцији прве стране (произвођача) или **треће стране (именованог тела)**
- Дозвољен избор између два или више модула
- Избор модула оправдан када производ подлеже одредбама више од једне директиве
- Произвођачима омогућено да изаберу најподеснији и најекономичнији поступак

Релевантни стандарди серије 17000 и 45000 за сваки модул

Модул	Стандард који се примењује
A1, A2 Интерна контрола производње	EN ISO/IEC 17025 (+способност да донесе одлуку о усаглашености), или EN ISO/IEC 17020 (EN ISO/IEC 17025 се узима у обзир за испитивања која се захтевају) или EN 45011 (EN ISO/IEC 17025 се узима у обзир за испитивања која се захтевају)

Релевантни стандарди серије 17000 и 45000 за сваки модул

Модул	Стандард који се примењује
В Преглед типа	EN ISO/IEC 17020 (EN ISO/IEC 17025 се узима у обзир за испитивања која се захтевају) или EN 45011 (EN ISO/IEC 17025 се узима у обзир за испитивања која се захтевају)

Релевантни стандарди серије 17000 и 45000 за сваки модул

Модул	Стандард који се примењује
C1, C2 Усаглашеност са типом	EN ISO/IEC 17025 (+способност да донесе одлуку о усаглашености), или EN ISO/IEC 17020 (EN ISO/IEC 17025 се узима у обзир за испитивања која се захтевају) или EN 45011 (EN ISO/IEC 17025 се узима у обзир за испитивања која се захтевају)

Релевантни стандарди серије 17000 и 45000 за сваки модул

Модул	Стандард који се примењује
D, D1 Обезбеђење квалитета производње	EN ISO/IEC 17021 (+знање везано за производ)
Е, Е1 Обезбеђење квалитета производа	EN ISO/IEC 17021 (+знање везано за производ)

Релевантни стандарди серије 17000 и 45000 за сваки модул

Модул	Стандард који се примењује
F, F1 Верификација производа	EN ISO/IEC 17025 (+способност да донесе одлуку о усаглашености), или EN ISO/IEC 17020 (EN ISO/IEC 17025 се узима у обзир за испитивања која се захтевају) или EN 45011 (EN ISO/IEC 17025 се узима у обзир за испитивања која се захтевају)

Релевантни стандарди серије 17000 и 45000 за сваки модул

Модул	Стандард који се примењује
G Појединачна верификација	EN ISO/IEC 17020 (EN ISO/IEC 17025 се узима у обзир за испитивања која се захтевају) или EN 45011 (EN ISO/IEC 17025 се узима у обзир за испитивања која се захтевају)

Релевантни стандарди серије 17000 и 45000 за сваки модул

Модул	Стандард који се примењује
H Потпуно обезбеђење квалитета	EN ISO/IEC 17021 (+знање везано за производ)
H1	EN ISO/IEC 17021 (+ знање везано за производ) + EN ISO/IEC 17020 (EN ISO/IEC 17025 се узима у обзир за испитивања која се захтевају) или EN ISO/IEC 17021 (+ знање везано за производ)+ EN 45011 (EN ISO/IEC 17025 се узима у обзир за испитивања која се захтевају)

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ МАШИНА

- **МОДУЛ А- ИНТЕРНА КОНТРОЛА ПРОИЗВОДЊЕ**
- **МОДУЛ В- ПРЕГЛЕД ТИПА**
- **МОДУЛ Н- ПОТПУНО ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА**

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ МАШИНА ПРЕГЛЕД ТИПА

- Преглед типа је поступак којим **Именовано тело** констатује и потврђује да репрезентативни примерак машине из Прилога 4 испуњава захтеве из овог правилника.
- Именовано тело :
 - прегледа техничку документацију
 - врши или обезбеђује да се изврше одговарајућа контролисања, мерења и испитивања
- Именовано тело издаје подносиоцу захтева **Сертификат о прегледу типа.**
- EN 45011 (СТ за СП)/ EN ISO/IEC 17020 (КТ)

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ МАШИНА ПОТПУНО ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА

- Именовано тело оцењује и одобрава систем квалитета и надгледа његову примену.
- У т2.2 прилога 10 дати захтеви у вези система квалитета
- Именовано тело оцењује систем квалитета да би утврдило да ли тај систем испуњава захтеве из тачке 2.2. овог прилога.
- EN ISO/IEC 17021 (СТ за ССМ)

NANDO

Нотификована тела за директиву 2006/42/EC

- Нотификована тела (НБ) која у обиму нотификације имају преглед типа и потпуно обезбеђење квалитета испуњавају захтеве стандарда EN 45011 и EN ISO/IEC 17021 или EN ISO/IEC 17020 и EN ISO/IEC 17021
- Нотификована тела (НБ) која у обиму нотификације имају преглед типа испуњавају захтеве стандарда EN 45011 и/или EN ISO/IEC 17020

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ ЛИФТОВА

- ПРЕГЛЕД ТИПА
- ЗАВРШНА КОНТРОЛА
- ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА БЕЗБЕДНОСНИХ КОМПОНЕНТИ
- ПОТПУНО ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА БЕЗБЕДНОСНИХ КОМПОНЕНТИ
- ПОЈЕДИНАЧНА ВЕРИФИКАЦИЈА ЛИФТА
- УСАГЛАШЕНОСТ СА ТИПОМ НА ОСНОВУ ИНТЕРНЕ КОНТРОЛЕ ПРОИЗВОДЊЕ И НАДГЛЕДАНОГ ИСПИТИВАЊА БЕЗБЕДНОСНИХ КОМПОНЕНТИ У НАСУМИЧНИМ ИНТЕРВАЛИМА
- ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА ЗА ЛИФТОВЕ
- ПОТПУНО ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА ЗА ЛИФТОВЕ
- ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА ПРОИЗВОДЊЕ

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ ЛИФТОВА ПРЕГЛЕД ТИПА

А. ПРЕГЛЕД ТИПА БЕЗБЕДНОСНИХ КОМПОНЕНТИ

- Именовано тело
 - испита техничку документацију да би проценило у којој мери она испуњава постављене циљеве;
 - испита безбедносну компоненту ради провере њене усаглашености са техничком документацијом;
 - обави или обезбеди обављање одговарајуће провере и испитивања неопходних да би се утврдило да ли решења која је применио произвођач безбедносне компоненте задовољавају захтеве из овог правилника тако да омогућавају безбедносну компоненту да обави своју функцију када је правилно уграђена у лифт.
- Б. ПРЕГЛЕД ТИПА ЗА ЛИФТОВЕ
 - Именовано тело
 - испита техничку документацију да би проценило колико та документација задовољава постављене циљеве;
 - испита репрезентативни модел лифт да би проверило да ли је произведен у складу са техничком документацијом;
 - обави или обезбеди обављање одговарајуће провере и испитивања која су неопходна да би се Именовано тело уверило да решења која је применио инсталатер лифта задовољавају захтеве из овог правилника и омогућавају да лифт буде усаглашен са тим захтевима.

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ ЛИФТОВА ЗАВРШНА КОНТРОЛА

- **ЗАВРШНА КОНТРОЛА**, прилог 6
- Именовано тело
 - 1) испитивање документације да би се проверило да је лифт у складу са репрезентативним модел лифтом одобреним у складу са Прилогом 5 одељак Б;
 - (2) рад лифта, како празног тако и са максималним оптерећењем, да би се проверила исправност уградње и рад безбедносних уређаја (крајњи прекидачи, уређаји за забрављивање, итд.);
 - (3) рад лифта, како са максималним оптерећењем тако и празног, како би се обезбедило исправно функционисање безбедносних уређаја у случају прекида напајања;
 - (4) статичко испитивање са 125% номиналног оптерећења. Номинално оптерећење из подтачке (4) ове тачке јесте носивост која је наведена у тачки 5 Прилога 1. овог правилника.
- Сертификат о завршној контроли
- EN ISO/IEC 17020 (КТ) / EN 45011 (СТ за СП)

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ ЛИФТОВА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА БЕЗБЕДНОСНИХ КОМПОНЕНТИ

- **ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА БЕЗБЕДНОСНИХ КОМПОНЕНТИ**, прилог 7
- Именовано тело мора да **оцени усаглашеност система обезбеђивања квалитета** да би утврдило да ли тај систем испуњава захтеве из тачке 3.2. овог прилога
- EN ISO/IEC 17021 (СТ за ССМ)

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ ЛИФТОВА ПОТПУНО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА БЕЗБЕДНОСНИХ КОМПОНЕНТИ

- **ПОТПУНО ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА БЕЗБЕДНОСНИХ КОМПОНЕНТИ**, прилог 8
- Именовано тело мора да **оцени систем обезбеђивања квалитета** да би утврдило да ли тај систем испуњава услове из члана 3.2 овог прилога.
- EN ISO/IEC 17021 (СТ за ССМ)

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ ЛИФТОВА ПОЈЕДИНАЧНА ВЕРИФИКАЦИЈА

- **ПОЈЕДИНАЧНА ВЕРИФИКАЦИЈА ЛИФТА**, прилог 9
- Именовано тело мора да **испита техничку документацију** и лифт и **спроведе одговарајуће испитивање** како је наведено у одговарајућем српском стандарду из члана 8. овог правилника или друго еквивалентно испитивање, ради потврђивања усаглашености лифта са одговарајућим битним захтевима из овог правилника
- сачињава **сертификат о усаглашености** у коме се наводе спроведена испитивања
- EN ISO/IEC 17020 (КТ) / EN 45011 (СТ за СП)

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ ЛИФТОВА УСАГЛАШЕНОСТ СА ТИПОМ

- УСАГЛАШЕНОСТ СА ТИПОМ НА ОСНОВУ ИНТЕРНЕ КОНТРОЛЕ ПРОИЗВОДЊЕ И НАДГЛЕДАНОГ ИСПИТИВАЊА БЕЗБЕДНОСНИХ КОМПОНЕНТИ У НАСУМИЧНИМ ИНТЕРВАЛИМА, прилог 10
- Именовано тело, изабрано од стране произвођача безбедносне компоненте, мора да спроведе или да обезбеди да се врше провере безбедносних компоненти у насумичним интервалима.
- Одговарајући узорак готових безбедносних компоненти, узетих на лицу места од стране Именованог тела, мора бити прегледан и морају се обавити одговарајућа испитивања како је то наведено у одговарајућем српском стандарду из члана 8. овог правилника или се морају обавити друга еквивалентна испитивања ради провере усаглашености производње са одговарајућим захтевима из овог правилника.
- EN ISO/IEC 17020 (КТ) / EN 45011 (СТ за СП)

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ ЛИФТОВА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ЗА ЛИФТОВЕ

- ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА ЗА ЛИФТОВЕ , прилог 11
- Именовано тело мора да оцени систем обезбеђивања квалитета да би утврдило да ли тај систем испуњава захтеве из тачке 3.2. овог прилога.
- После извршене провере - контроле (спроведеног оцењивања усаглашености) Именовано тело доноси одговарајућу одлуку о оцењивању усаглашености, која мора да буде образложена и доставља је инсталатеру лифта. Уз одлуку се достављају закључци о извршеној провери - контроли и образложење одлуке.
- EN ISO/IEC 17021 (СТ за ССМ)

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ ЛИФТОВА ПОТПУНО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ЗА ЛИФТОВЕ

- ПОТПУНО ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА ЗА ЛИФТОВЕ ,прилог 12
- Именовано тело мора да оцени систем обезбеђивања квалитета да би утврдило да ли тај систем испуњава захтеве из тачке 3.2. овог прилога.
- EN ISO/IEC 17021 (СТ за ССМ)

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ ЛИФТОВА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ПРОИЗВОДЊЕ

- ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА ПРОИЗВОДЊЕ ,прилог 13
- Именовано тело мора да оцени систем обезбеђивања квалитета да би утврдило да ли тај систем испуњава захтеве из тачке 3.2 овог прилога.
- EN ISO/IEC 17021 (СТ за ССМ)

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ ЛИФТОВА ПРЕГЛЕД ЛИФТА

- **Члан 26**

Именовано тело за **преглед лифта** врши ванредне и редовне прегледе лифта, и проверава да ли су испуњени посебни захтеви за преглед постојећих лифтова из овог правилника, односно у случају реконструкције, додатни посебни захтеви за преглед постојећих лифтова из овог правилника... мора да испуни захтеве српског стандарда **SRPS ISO/IEC 17020**.

Захтеви за контролисање у употреби (**редовни ванредни прегледи**) дати у члановима **19, 27 и 28** овог Правилника.

NANDO

Нотификована тела за директиву 95/16/EC

- Нотификована тела (НБ) која у обиму нотификације имају **завршно контролисање, преглед типа, појединачну верификацију** испуњавају захтеве стандарда **EN 45011 и/или EN ISO/IEC 17020**
- Нотификована тела (НБ) која у обиму нотификације имају осигурање квалитета производа, обезбеђење квалитета производње, тотално обезбеђење квалитета испуњавају захтеве **EN ISO/IEC 17021**

ПРАВИЛНИК О ЕЛЕКТРОМАГНЕТСКОЈ КОМПАТИБИЛНОСТИ

МОДУЛ А-ИНТЕРНА КОНТРОЛА ПРОИЗВОДЊЕ

ПРАВИЛНИК О ЕЛЕКТРИЧНОЈ ОПРЕМИ НАМЕЊЕНОЈ ЗА УПОТРЕБУ У ОКВИРУ ОДРЕЂЕНИХ ГРАНИЦА

МОДУЛ А- ИНТЕРНА КОНТРОЛА ПРОИЗВОДЊЕ

ПРАВИЛНИК О ЕЛЕКТРОМАГНЕТСКОЈ КОМПАТИБИЛНОСТИ

- битни захтеви за електромагнетску компатибилност које мора **да испуни опрема која се ставља на тржиште и/или употребу**
- опрема-апарати на које се примењује овај правилник, више **не подлежу обавезној сертификацији** од стране именованих тела за оцењивање усаглашености

ПРАВИЛНИК

О ЕЛЕКТРОМАГНЕТСКОЈ КОМПАТИБИЛНОСТИ

- искључива и потпуна одговорност произвођача да опрема-апарат који се ставља на тржиште Републике Србије мора бити усаглашен са битним захтевима за електромагнетску компатибилност
- То се постиже оцењивањем усаглашености коју спроводи произвођач, у поступку интерне контроле производње –модул А
- Произвођач **може**, ако то жели, односно **ако не располаже довољним кадровским и техничким капацитетима**, да **ангажује Именовано тело** да оно спроведе **оцењивање усаглашености појединих аспеката битних захтева** за електромагнетску компатибилност апарата.

ПРАВИЛНИК

О ЕЛЕКТРОМАГНЕТСКОЈ КОМПАТИБИЛНОСТИ-члан 9

- Тело за оцењивање усаглашености **може да обавља послове оцењивања усаглашености**
- По избору и на захтев произвођача апарата или његовог заступника, пре њиховог стављања на тржиште и/или употребу, **Именовано тело спроводи оцењивање усаглашености апарата са захтевима из овог правилника, или у њему учествује**
- Именовано тело **издаје изјаву** којом се потврђује усаглашеност апарата
- EN 45011 (СТ за СП) / EN ISO/IEC 17020 (КТ)

МЕРИЛА

- Закон о метрологији („Службени гласник РС”, бр. 30/2010“)
- Члан 8-Привредни субјекти и друга правна лица могу обављати послове оверавања мерила, **ако имају акт о акредитацији прибављен у поступку акредитације** и ако испуњавају прописане услове...

Правилник о врстама мерила за која је обавезно оверавање и временским интервалима њиховог периодичног оверавања

- „Службени гласник РС”, бр. 49/2010“
- обухвата 38 врста мерила а то су мерила која се, пре свега, користе у функцији:
 - промета роба и услуга (ваге, тегови, таксиметри, гасомери, справе за мерење течних горива, угоститељске посуде и др);
 - заштите здравља људи, животиња и биљака (манометри за мерење крвног притиска, медицински ињекциони шприцеви, медицински термометри, електрокардиографи и др)
 - заштите животне средине и природних ресурса (мерила заштите од зрачења и др)
 - заштите на раду (мерила ниво звука и др)
 - контроле и безбедности саобраћаја (мерила брзине возила у саобраћају, етилометри-алкотест, мерила за мерење силе кочења код моторних возила, и др).

МЕРИЛА

- Будуће овлашћено тело акредитује се у складу са захтевима стандарда **SRPS ISO/IEC 17020:2002**: Општи критеријуми за рад различитих врста тела која обављају контролисање
- **обим акредитације** мора бити дефинисан тако да се контролисање мерила обавља на основу одговарајућих **Правилника о метролошким условима** и на основу одговарајућих **упутстава о контролисању** (првенствено важећих метролошких упутстава).

ОРГАНСКА ПРОИЗВОДЊА

- За обављање послова **контроле и сертификације у органској производњи** Министарство може овластити контролну организацију која је регистрована у Регистар привредних субјеката у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката, која има акт о акредитацији издат од стране надлежног акредитационог тела Републике Србије у складу са одговарајућим српским, европским и међународним стандардима и која испуњава услове у погледу техничке опремљености и кадровске оспособљености (у даљем тексту: овлашћена контролна организација)

ОРГАНСКА ПРОИЗВОДЊА

SRPS EN 45011 (СТ за СП)

- Захтеви за органске производе дати у **правилницима**
 - Правилник о методама органске биљне производње и о сакупљању дивљих биљних и животињских врста из природних станишта методама органске производње („Службени гласник РС“ бр. 47/09)
 - Правилник о методама органске биљне производње и о сакупљању дивљих биљних и животињских врста из природних станишта методама органске производње („Службени гласник РС“ бр. 47/09)
 - Правилник о методама органске сточарске производње („Службени лист СРЈ“ бр. 51/02)
 - Правилник о технолошким поступцима у преради производа добијених методама органске производње, начину чишћења и средствима за чишћење технолошких линија, дозвољеним састојцима, адитивима и помоћним супстанцама у преради намирница („Службени гласник РС“ бр. 34/09)

ЗАКОН О ОЗНАКАМА ГЕОГРАФСКОГ ПОРЕКЛА

- У поступку пријаве за признавање ознаке географског порекла потребан је **доказ о извршеној контроли квалитета и посебних својстава производа**
- Доказом о извршеној контроли квалитета и посебних својстава производа, односно специфичних карактеристика производа сматраће се **сертификат о извршеној контроли квалитета и посебних својстава производа, издат од стране сертификационог тела SRPS EN 45011 (СТ за СП)**

ЗАКОН О ОЗНАКАМА ГЕОГРАФСКОГ ПОРЕКЛА

Члан 16.

- (1) Контролом квалитета и посебних својстава производа у смислу овог закона, сматра се контрола усклађености квалитета и посебних својстава производа, начина производње производа и порекла сировине, са подацима садржаним у спецификацији, односно елаборату.
- (2) Контролу квалитета и посебних својстава производа врши сертификационо тело које је акредитовано од стране националног акредитационог тела у складу са одговарајућим стандардима и прописима о акредитацији.
- (3) Контролу квалитета и посебних својстава пољопривредних и прехранбених производа врше сертификациона тела која су овлашћена од стране министарства надлежног за послове пољопривреде и која су акредитована од стране националног акредитационог тела у складу са одговарајућим стандардима и прописима о акредитацији.
- (4) Министар надлежан за послове пољопривреде ближе прописује услове, начин и поступак контроле квалитета и посебних својстава пољопривредних и прехранбених производа.

